

VOORWOORD

Johann Wilhelm Hertel, geboren 9 oktober 1727 te Eisenach en overleden op 14 juni 1789 te Schwerin, was telg uit een geslacht van musici. Zijn vader, Johann Christian (1697 – 1754), was gambaspeler en violist aan de hoven te achtereenvolgens Eisenach en, vanaf 1742, Neustrelitz. Vanaf 1733 fungeerde hij bovendien als concertmeester. Johann Wilhelm genoot klavier-onderwijs bij Heil in Eisenach en vioolonderricht bij achtereenvolgens Hoeckh en Benda. In 1744 werd Johann Wilhelm Hertel violist en clavecinist in de hofkapel te Neustrelitz. In 1754 werd hij hofcomponist en clavecinist te Schwerin. In 1759 – 1760 was hij organist te Stralsund. In 1761 keerde hij terug naar Schwerin en kwam hij in dienst van Prinses Ulrike Sophie, de zuster van de Hertog Friedrich III van Mecklenburg-Schwerin. De hertog verplaatste in 1767 zijn hof naar Ludwigslust. Hertel bleef echter achter te Schwerin, waar hij vanaf 1770 vele compositieopdrachten kreeg van de hertog.

Johann Wilhelm Hertel componeerde, naast clavecimbelsonates, vioolsonates en de hier voorliggende partita's voornamelijk orkestmuziek. Van zijn hand verschenen talloze symfonieën en soloconcerten, onder andere voor viool, clavecimbel, trompet en hobo. Daarnaast componeerde hij oratoria, passiemuzieken, cantates en liederen.

Johann Wilhelm Hertel componeerde, naast clavecimbelsonates en een groot aantal vioolsonates voornamelijk orkestmuziek. Van zijn hand verschenen talloze symfonieën en soloconcerten, onder andere voor viool, clavecimbel, trompet en hobo. Daarnaast componeerde hij oratoria, passiemuzieken, cantates en liederen.

In de Bibliotheek van het Koninklijk Conservatorium te Brussel (Conservatoire Royal, Bruxelles) bevindt zich onder kastnummer 5709 een manuscript met 17 Sonates voor viool met basso continuo. Deze sonates zijn, hoewel op verschillende papierformaten en in verschillende handschriften genoteerd, bij elkaar samengebonden. De bindvolgorde is op toonsoort, waarbij de voorkomende papierformaten en handschriften door de gehele bundel verspreid geraakt zijn. Elke sonate is driedelig en bestaat uit een langzaam deel en vervolgens twee snelle delen. De voorkomende toonsoorten zijn: C – C – c – D – d – Es – F – f – G – G – G – g – g – A – A – Bes – bes. Geen van de sonates is gedateerd.

Ten behoeve van de voorliggende uitgave zijn drie sonates geselecteerd die dezelfde kenmerken vertonen qua papierformaat, vorm van de sleutels en handschrift. Op grond daarvan zou men kunnen veronderstellen dat ze uit dezelfde periode stammen. De sonates in de voorliggende uitgave zijn degene die als 1, 3 en 17 in de verzamelband zijn opgenomen, dus in respectievelijk C-groot, c-klein en bes-klein.

Op deze plaats wil ik gaarne mijn dank uitspreken voor de verleende toestemming tot publicatie.

Met dank aan Arwen Bouw voor haar nuttige adviezen en kritische blik op het oorspronkelijke notenmateriaal en op de voorliggende uitgave.

Willem Poot

Violino Solo I

I.

Johann Wilhelm Hertel
(1727 - 1789)

Adagio poco andante

6 4 6 6 4 6 6 6 4 6 6

3 6 7 4 3 7^b 6 6 7 # 6 6 7 # 7

6 4 6 6 5 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6

9 6 5 4 2 6 6 5 6 6 7 # 5^b 6

Violino Solo III

I.

Johann Wilhelm Hertel
(1727 - 1789)

Largo

The musical score is arranged in four systems, each containing a violin part (top staff) and a piano accompaniment (bottom two staves). The key signature is G minor (two flats) and the time signature is 3/8. The tempo is marked 'Largo'. The piece is numbered 'I.' and is by Johann Wilhelm Hertel (1727-1789).

The first system (measures 1-7) includes fingerings: 6, 6, 6, 6, 6, 6, 6. Dynamics are not present in this system.

The second system (measures 8-14) includes fingerings: 6, 2, 6, 2, 6, 7, 6, 6. A trill (tr) is marked above the final note of the violin part. Dynamics are not present in this system.

The third system (measures 15-22) includes fingerings: 6, 5, 6, 6, 7, 5, 6, 6, 6, 6, 6, 6. Dynamics markings *p* and *f* are used in both the violin and piano parts.

The fourth system (measures 23-29) includes fingerings: 6, 6, 6, 6, 6, 7, 6. A trill (tr) is marked above the first note of the violin part.